

Húsvét ünnepe után 3. vasárnap (Jubilate)

► Jn 16,16–23a

Örömré jutás

A vasárnap jellege

A húsvét és a pünkösd közé ékelődő héthetes örömidő pünkösd ünnepének az előkészítő ideje. A Jézus Krisztus feltámadásában kapott új lehetőség (újjászületés), valamint ebben az új életben ajándékként kapott isteni irgalom és kegyelem (misericordia) igazi bensőséges lelki örvendezésre indítja Isten gyermekeit. Olyan öröm ez, amelyre elsősorban nem a mosolygó arc, hanem a lelki stabilitás a jellemző, mely stabilitás alapja a Krisztusban való meggyökerezés, eredménye, „gyümölcsei” pedig a szeretet, a gyűlölettől teljes világban való kitartás, az embertársak felé való fordulás és az erről az örömről való bizonyoságtétel.

Nevét a 66. zsoltárból való introitus kezdőszavától kapta: „Örvendezz Istennek!” Jubilate, vagyis az örvendezés vasárnapja. Szívesen kérdeznénk vissza: Örvendezni? Ugyan minek örvendezek vagy örvendjünk? Annyi minden nyomaszthatja a szívünket, életünket a mai világban, hogy valóban elmondhatjuk az apostollal: „*kívül harcok, belül félelmek*” szorításában élünk (2Kor 7,5). Azonban a vasárnap zsoltára nem általánosságban hív az örvendezésre, hanem az Úrban való örvendezésre hív. Ennek az örvendezésnek pedig az Istenhez illeszkedő, őt látni akaró, vele közösségekben lévő lelkület a feltétele.

Amit a textusról tudni kell

A János szerinti evangélium egyedi helyet foglal el az Újszövetség könyvei között. Elsősorban azért, mert – eltérően a másik három evangéliumtól – ezt szemtanú jegyezte le. Különbözik még abban is, hogy János inkább a „szellemiséget” helyezte előtérbe a „történetiséggel” és az „eseményszerűséggel” szemben. Egy másik különbség az, hogy több benne a beszéd, mint az elbeszélés. Allegóriákkal telített az evangélium, ezáltal János – eltérően a másik három evangélistától – már a kezdet kezdetén kidomborítja Jézus Messiás voltát.

Jn 13,1–17,26: a búcsúbeszéd. Ez az öt fejezet egészen más irányba mutat, mint az előbbieket, nem Jézus küldetésének jeleit mutatja be, hanem a keresztény ember tényleges, Jézusban megvalósuló életét. A hangsúly nem a jövőn, hanem a jelenen van. Jézus hangját úgy halljuk, mintha már fölemeltetett és megdicsőült volna; miközben tanítványainak beszél a jelen életről, a megszállottságról, a szeretetről, az ítéletről, a gondviselő Szentlélekről, aki egyszerre oltalmaz és megvilágosít. Jézus elhagyja őket, hogy az Atyához menjen, és onnan hamarosan visszatérjen hozzájuk. A hangsúly az egységen van: az Atya és a Fiú egységén; a Lélek bennük rejtő jelenlétén és adományain; a Fiú és a tanítvá-

nyok egységén; a tanítványok egymáshoz fűződő egységén. Mindennek a szeretet a hajtóereje, ez a szó mostantól kezdi uralni János evangéliumát. Ha tényleg meg akarjuk tudni, hogy kicsoda és micsoda Jézus, hogy közben azt is megtudjuk, kicsoda és micsoda az Isten, a válasz erre a szeretet.

Amit a textusról tudni kell

Alapigénk Jézus elmenetelének és visszajövetelének a témáját veti fel, de mindezt a tanítványok jelenlegi helyzetéből indulva. Két nagy részt tartalmaz az igerészlet. Az első Jézus haláláról, a második az idők végén való végérvényes visszajöveteléről beszél, amely a tanítványok számára a feltámadott Jézus megjelenésében már ebben a világban és korban megelőlegeződik. A tanítványok kérdéseire Jézus nem válaszol teljes nyíltsággal, de a 20. és 21. versekben megpróbálja feloldani a bennük lévő feszültséget, szorongást, amely a meg nem értett kijelentésekből és később a megválaszolatlan kérdéseikből fakad. Mindennek a vége az öröm lesz, amikor biztosítékot kapnak (22.), hogy Jézussal ismét találkozni fognak, és ez teszi teljessé majd az örömet.

Igehirdetési vázlat

Szomorúságból örömbé

Biztos, hogy mindenki vissza tud emlékezni olyan esetre, amikor nekifogott valaminek, ami semmi jót nem ígért, de végül minden jóra fordult. Próbáljunk felidézni ilyen emléket vagy emlékeket életünkéből! Például: tartottunk vagy rettegtünk egy beszélgetéstől, mert az előzmények szerint semmi remény nem volt a békés megegyezésre; avagy kedvetlenül indultunk egy ügynek az intézésére, mert az mindig rengeteg időt vesz igénybe; vagy csak ímmel-ámmal

mentünk el egy rendezvényre, mert illő volt ott megjelennünk, stb. De, végül, csodával határos módon, minden másképpen alakult. Bárho-gyan, bárkivel, illetve bármilyen alkalom volt is, amitől tartottunk, egy adott pillanatban történt valami, amitől minden megváltozott. Az a pont, a változás pontja nem tőlünk eredt, hanem értünk történt. Nem mi generáltuk, nem mi váltottuk ki, sőt inkább a bennünk lévő frusztráció, indulat szerint mi inkább a negatív irányba haladtunk volna tovább, mégis minden más irányt vett. És ez volt maga a csoda. Erről a csodáról beszél Jézus is a mai igeszakaszunkban. A tanítványok értetlensége, zavarodottsága, mely bennük feszül, végül átfordul: „Szomorúságotok örömmé fordul.” De vajon mitől, miért fordul meg? Hol és melyik az a pillanat (kulmináció), amely örömmé fordítja majd a szomorúságukat (a tanítványokét)?

Öröm – parancsra?

Mielőtt továbblépnénk, tisztázzunk egy kérdést! Tudunk-e parancsra örülni? Emlékszem, hogy az iskolában a drámakörön úgymond „parancsra”, mesterkélten, az előadott színházi darabtól függően örültünk, sírtunk, vigadoztunk, vagy tragikusan adtuk elő magunkat. De amint lement az előadás, mindezt levetkeztük. A katonaságban szintén parancsra, örömmel és nagy mosollyal énekeltünk a menetoszlopban, de mindnyájan hálát adtunk Istennek, amikor vége lett. Sokszor kerülünk olyan helyzetbe vagy helyzetekbe, amikor örömet sugárunk, örömről beszélünk, de sajnos sokszor csak mímeljük ezt. Lehet-e, tudunk-e örömet kimutatni, amikor szomorúak vagyunk? Természetesen ideig-óráig meg tudjuk csinálni, de a hangsúly azon van: ideig-óráig. Nem lehet olyan valamit, mint az öröm, sokáig erőltetetten előadni.

A mai vasárnap óegyházi elnevezése: Jubilate vasárnap. A 66. zsoltár felszólítása alapján: „Örvendezz, Istennek te egész föld! Örvendezz, Isten népe!” Ez egy parancs, amelyet magunk-

ra kell erőltetnünk? Hiszen emberi életünk tele van nehézséggel, fájdalommal, tragikus veszteségekkel, mint ahogy tele van örömmel, boldogsággal, jó dolgokkal is. Sajnos az örömteli dolgok sokszor csak pillanatokig tartanak, míg a nehézségek mintha tovább és többször fordulnának elő az emberi életben. Tehát akkor hogy is van ez? Parancs vagy nem? Természetesen ez csak elméleti kérdés, hiszen a zsoldáros és remélhetőleg mi is mindnyájan a bennünk levő hit által értelmezzük és éljük meg a bevezető (introitus) zsoldár kérését.

A Jézussal való találkozás öröme

Visszatérve az alapgondolatra, az igéből az derül ki, hogy az örömet a tanítványok a Jézussal újra átélt találkozásban fogják elnyerni. Azonban ott, ahol nincsen hit, vagy teljes hitetlenség van, ez nem következhet be.

Jézus nem titkolja a tanítványok előtt, hogy először szomorkodni fognak, át kell élniük, hogy ő eltávolodik tőlük: „*elmegyek az Atyához*”, „*nem láttok engem*”. Át kell élniük Mesterük elvesztését, halálát! – „...*de ismét egy kis idő, és megláttok engem...*” Ebben van az a bizonyos átfordító erő! „Megláttok engem”, ismét átélitek a közösséget velem, ismét érzitek szavaim, tetteim gyógyító erejét. És így is történt Krisztus feltámadása után. Az ő feltámadásából fakadó öröm betöltötte őket, betöltötte életüket, és ezt az örömet vitték el az akkor ismert világba. Ezzel az örömmel és az örömből fakadó bizonyossággal, illetve hittel tettek tanúbizonyságot az elmúlt kétezzer esztendőben tanítványok, apostolok, prédikátorok, papok, lelkészek és sokszor egyszerű emberek, akikről az egyháztörténelem nem emlékezik meg. Bizonyoságot tettek és teszünk szüntelenül – és reméljük, hogy megálíthatatlanul – mi is ebben az állandóan változó világunkban. Mert Jézus szavai nemcsak a tanítványoknak hangzottak el, hanem téren, időn és korokon keresztül nekünk is szól, hiszen tudjuk,

hogy ő vallja: „*Az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el.*” (Mt 24,35) Nekünk is vannak reménytelenségeink, szomorúságaink, de ha már Jézus szavai téren és időn keresztül szólnak, sőt nekünk is ígéretet jelentenek, akkor jogosan kérdezhetjük, hogy miként tudnak a mi életünkben is örömmre fordulni. Jézus szavai bennünket is kérdeznek: Vajon éreztük-e már ezt az erőt? Hogy ő valóban át tudja fordítani a mi életünkben a rosszat, a bűnt. Hogy van ereje teljesen más, pozitív irányba állítani minket. Hogy mennyire örömteljes, gyógyító, felemelő, üdítő az ő jelenléte! „...*megláttok engem [...] – mondja Jézus –, szomorúságokat örömmre fordul.*” Megtapasztaltuk-e már ezt életünkben? Ha nem, akkor vágyódunk-e erre a találkozásra? Akarjuk-e ezt az örömet? Mert olyan öröm ez, amelyet senki sem vehet el tőletek – mondja Jézus. Ebből kiderül az is, hogy nem mindenféle örömmre vonatkoznak szavai, hanem csakis az el nem veszíthetőre. Mert az igében olyan örömről van szó, amelynek maga Jézus a forrása! Sem tolvaj nem lophatja el, sem az idő nem veheti el, sem a körülményeink vagy élethelyzetünk változásai nem tudják azt elkoptatni.

További javaslatok az istentisztelethez

Lekció

1Móz 1, 1–4(5–25)26–31; 2,1–4a.

Énekek

EÉ 66, 364, 327

Imádság

Mindenható Isten, ahogyan a természetet felébresztetted, bennünket is újíts meg! Eleveníts fel fásultságunkból, szomorúságainkból, adj nekünk soha el nem múló örömet, hogy ezáltal hitre bátorodjunk, és feltámadjunk a veled való életre, a mi Urunk Jézus Krisztusért. Ámen.

Illusztráció

VERS

Bódás János: *Elveszíthetetlen öröm*

Nem igaz, hogy az élet rút, kegyetlen,
 sok öröm van, elveszíthetetlen.
 Van öröm, amely mindörökre tart,
 nem árt neki szó, se tűz, se kard,
 se fagy, se szélvész, átok vagy nyomor,
 mitől a világ oly sokszor komor.
 Van öröm, amely soha nem apad,
 s ez az öröm: add másoknak magad!
 Míg élsz, magadat mindig adhatod.
 Adj szót, vigaszt, ha van falatot,
 derűt, tudást, vagy békítő kezet,
 mindez Tiéd! Vesd másba s nézheted,
 hogy nő vetésed, hozva dús kalászt,
 s meggazdagítva lelked asztalát.

Csoda történik: minél többet adsz,
 Te magad annál gazdagabb maradsz.

Felhasznált irodalom

- APOSTOL Imre 1992. *János evangéliuma*. Evangéliumi Kiadó, Budapest.
- FLANAGAN, Neal M. OSM 1992. *Evangélium Szent János szerint és a jánosi levelek*. Ford. Zsélyi Ferenc. Bencés Kiadó, Pannonhalma – Korda Kiadó, Kecskemét. (Szegegyi Bibliakommentár, Újszövetség 4.) Web: <http://mek.niif.hu/00100/00188/html/4janos.htm#1janos>.
- GAEBELEIN, ARNO C. 2013. *Újszövetségi kommentár*. Evangéliumi Kiadó, Budapest.
- JÁNOSSY Lajos 2008. *Az egyházi év útmutatása*. Fraternitás, Veszprém.
- KÁLVIN János: *János apostol evangéliumának magyarázata*. https://www.refkossuthter.hu/sites/default/files/fajlok/kalvin_janos-ev_1.pdf.
- TÓTH Kálmán – TARR Kálmán – SZATHMÁRY Sándor – CZEGLÉDY István 1995. *Jubileumi kommentár*. 3. köt. Kálvin Kiadó, Budapest.

■ VERES JÓZSEF